



LIECĪBA  
*lā ilāha illā Allāh*

---

Salmāns Petrovs

# **Liecība lā ilāha illā Allāh**

Sagatavoja Salmāns Petrovs  
Ēģipte, Aleksandrija 2009

### Lā ilāha illā Allāh nozīmes izskaidrošana

Jāsāk ar to, ka liecība neviens nav kalpošanas vērts, kā tikai Allāh tiek nepareizi vai devianti interpretēta daudziem musulmiem. Un tie ir tie, kuri apgūst kaut kāda veida zināšanas, kuras viņi attiecina pie Islāma zināšanām. To zināšanu starpā ir dažādu muslimu un nemuslimu sarakstīta literatūra, kurā tiek skaidrots Islāms un tā pamati ar deviantu un nepareizu uzskatu piemaisījumu. Tomēr absolūts vairākums muslimu, kuri neizprot šīs liecības nozīmi un domu ir vienkārši nezinoši, neizglītoti cilvēki. Tāpēc mūsdienās reti kurš muslims, no kurienes viņš nebūtu, saprot īstu nozīmi šai liecībai, jau nerunājot par to, ka kāds spētu ne tikai saprast pats, bet arī izskaidrot citam. Līdz ar to pirmais, kas jāuzzina muslimam, tā ir tās liecības nozīme, ar kuru viņš ieiet Islāmā. Jo neskaidrības un maldi šajā liecībā var izbojāt visu muslima domāšanu un pārliecību, un pat anulēt viņa Islāmu. Šī liecība ar savu nozīmi ir tas, ar ko sākas Islāms un ar ko tas beidzas, tas ir Islāma mugurkauls, bez kura par cilvēka Islāmu nevar iet ne runas.

Un tāpēc es sākšu šo skaidrojumu, paļaujoties uz Allāhu, lai tas nestu musulmiem labumu un dotu viņiem skaidru izpratni par to šīs liecības nozīmi, kuru tai deva Allāh Savā grāmatā un Praviētis, miers viņam un Dieva svētība, savā Sunnā.

Lai izskaidrotu šo liecību pilnīgi, mums nepietiks tikai ar Kurāna ājām un Praviēša izteicieniem. Viena no barjerām, kas neļauj daudziem saprast šo nozīmi, ir trūkums arābu valodas zināšanās. Šī liecība ir arābu valodā un tāpēc lai to saprastu, mums jāsaprot ko tā nozīmē arābu valodā, nevis to, ko tā nozīmē tulkotos variantos. Un kad muslims sapratīs šīs liecības īstu nozīmi arābu valodā, viņš pats varēs viņu pareizi iztulkot savā valodā.

Mēs skaidrosim katru vārdu šajā liecībā, skatoties uz visa teikuma fonu.

**Pirmais vārds liecībā ir *lā* (لا), kura nozīme ir "nav", kā arī citas noraidīšanas kontekstu nozīmes. Šī partikula *lā* (لا) ir "noraidījuma partikula".** Tātad ar to kaut ko noraida. Tāda ir šīs partikulas funkcija – noraidīt kaut ko no kaut kā. Arābu valodas gramatikā šī partikula saucas "sugasvārdus noraidoša *lā* (لا)". Sugasvārdi ir vārdi, kas apzīmē kaut kādu vienību kopā. Piemēram, vārds "cilvēks" apzīmē vienu cilvēku no lielas kopas, kurā ietilpst visi vīrieši un visas sievietes. Vai arī – vārds "dzīvnieks" apzīmē jebkādu dzīvnieku no lielas kopas, kurā var ietilpt lauvas, suņi un peles. Tāpēc šie vārdi tiek saukti par sugasvārdiem, jo tie apzīmē jebkuru vienību no apzīmējamās kopas, kas arī ir suga.

Sugasvārdus noraidoša *lā* (لا) gramatikā darbojas pēc konkrētas sistēmas. Lai saprastu, kā tā funkcionē un ko un no kā tā noraida, mums jāsaprot neliels kurss gramatikā.

Arābu valodā vienkāršākais teikums sastāv no teikuma priekšmeta un izteicēja. Piemēram, es varu pateikt *ar-rodžulu kabīr* (الرجل كبير), kas nozīmē "cilvēks ir liels", kur *ar-rodžul* (الرجل) ir "cilvēks", un viņš ir teikuma priekšmets, bet *kabīr* (كبير) ir "liels", un tas ir izteicējs.

Ir tāda lieta, kā nozīmes pastiprinājuma partikulas. Tās lieto, kad vēlas pievērst uzmanībai uzmanību un pastiprināt teiktā nozīmi. Viena no tām partikulām ir partikula *inna* (إن), kuru parasti tulko kā "patiesi". Šo partikulu var ievietot mūsu minētajā teikuma priekšā, lai pastiprinātu viņa nozīmi uzrunājamā acīs. Tas izskatīsies šādi: *inna ar-rodžula kabīr* (إنَّ الرجل كبير), un tas nozīmēs tagad "patiesi, cilvēks ir liels!".

Ar šo teikumu es vēlos pievērst uzmanību tam, ka partikula *inna* (إن) izmainīja teikuma locekļus un tagad "cilvēks" saucās "partikulas *inna* priekšmets" un "liels" saucās "partikulas *inna* izteicējs".

Un vēl lielāku uzmanību es vēlos pievērst tam, ka teikums ar šādu partikulu iegūs nozīmi tikai tad, ja šai partikulai būs tās priekšmets un tās izteicējs. Jo "patiesi, cilvēks.", vai "patiesi, liels." Nav nemaz teikums,

jo pirmajā nav skaidrs, kas ar to cilvēku, bet otrajā nav skaidrs, kas tad īsti ir liels. Tāpēc jebkurā teikumā ar partikulu *inna* (إِنَّ) būtu jābūt tās priekšmetam, kas būtu tas, kam tā apstiprinās nozīmi, un būtu jābūt tās izteicējam, kas būtu tā nozīme, kuru *inna* (إِنَّ) apstiprinās savam priekšmetam. Un citādi teikums ar *inna* (إِنَّ) neiegūs nekādu nozīmi, un gramatikā tas nesauksies par teikumu.

Paturot galvā to, kam es pievērsu uzmanību, mēs atgriezīsimies pie partikulas *lā* (لَا). Viens no lielākiem arābu valodas gramatikas zinātniekiem *Ibn Mālik*, kura grāmatu *Alfijjah* mācās universitātēs, raksta savā darbā:

عَمَلٌ إِنَّ اجْعَلْ لَّا فِي نَكْرَةٍ

Izdari *inna* funkciju partikulai *lā* nenoteiktās formās.

Šis teikums nozīmē to, ka partikula "sugasvārdus noraidošā *lā*" darbojas ar to pašu funkciju, ar kuru darbojas *inna* (إِنَّ), un vēl papildus tā savu priekšmetu noliek nenoteiktā formā.

Vairākuma gadījumos nenoteiktā forma atšķirsies no nenoteiktās ar to, ka tai nebūs artikula *al* (ال) un galotnē būs *tanvīn* (تنوين), kas ir nenoteiktas formas lietvārda galotne - -an, -un, -in, kas patiesībā ir burts *nūn* (ن).

Dosim tam piemēru a vārdu "cilvēks". Noteiktā formā tas būtu الرجل, un tas izrunājas, kā *ar-rodžulu*. Ar to varētu apzīmēt kādu noteiktu, zināmu, konkrētu cilvēku. Nenoteiktā formā tas būtu رجل un tas izrunājas kā "rodžulun". Ar to varētu apzīmēt jebkuru cilvēku.

Atgriezīsimies pie mūsu teikuma *ar-rodžulu kabīr* (الرجل كبير) un ievietosim tā priekšā *lā* (لَا), lai paskatītos, kā partikula *lā* (لَا) funkcionēs pēc *inna* (إِنَّ) principa. Tātad teikums tagad nozīmē "Cilvēks ir liels", ievietojot "sugasvārdus noraidošo *lā*", tā noraida izteicēju "liels" no priekšmeta "cilvēks". Un teikums *lā rodžula kabīru* (لا رجل كبير) iegūst nozīmi "Cilvēks nav liels". Uz latviešu valodu īstu nozīmi pārtulkot nav iespējams, jo teikums "Cilvēks nav liels" var runāt kā par konkrētu cilvēku, tā arī par jebkuru cilvēku, kā sugasvārdu. Taču arābu valodā teikuma precīzāka nozīme būtu "Cilvēks (jebkurš) nemēdz būt liels". Arābu valodā *al* (ال) ir liela līdzība ar angļu valodas „the”. Tāpēc ir atšķirība starp teikumiem „Man is big” un „The man is big”.

Un te mēs pamanām to, ka *lā* (لَا) savu priekšmetu novietoja nenoteiktā formā, un to pašu mēs redzam teikumā *lā ilāha illā Allāh* (لا إله إلا الله), kad *lā* (لَا) pēc sevis noliek vārdu *ilāh* (إله) nenoteiktā formā.

Tāpat *lā* (لَا) novieto vārdu *rodžulu* (رجل) citā locījumā, un vārds "*ar-rodžulu*", būdams par teikuma priekšmetu bija locījumā *rof* (رُفْع), taču pēc tam kad teikumā iegāja *lā* (لَا), tas pārgāja uz citu locījumu – *nasb* (نَصْب), un kļuva par *rodžula* (رجل). To pašu mēs pamanām liecībā, kurā *lā* (لَا) ievietoja vārdu *ilāh* (إله) locījumā *nasb* (نصب) un tas ieguva galotnē *fathu* (فَتْحَة) (izrunā, kā „a”) *dammas* (ضَمَة) (izrunā, kā „u”) vietā. Par to ir teikts *Ibn Ādžurrūm* grāmatā "*Al-Ādžurrūmijjah*":

اعلم أن لا تنصب النكرات بغير تنوين

Zini, ka *lā* ieliek nenoteiktu formu *nasb* (نصب) locījumā un bez *tanvīn* (تنوين).

Tāpēc vārdam *ilāha* (إله) nav ne artikula *al* (ال), ne arī *tanvīn* (تنوين) galotnē.

Tātad, kā teica *Ibn Mālik*, *lā* (لَا) funkcionē tāpat kā *inna* (إِنَّ), līdz ar to, partikulai *lā* (لَا) ir savs priekšmets un savs izteicējs, tāpat kā partikulai *inna* (إِنَّ) ir savs priekšmets un savs izteicējs. Un bez viena no viņiem teikumam nav nekādas nozīmes un tas gramatikā nesaucas par teikumu. Jo nav iespējams nodot kaut kādu nozīmi ar vārdiem "Cilvēks nav" vai ar vārdiem "nav liels". Tādam savienojumam nav nozīmes un tas nesaucas par teikumu.

Tāpēc mums jāpamana tas, ka teikumā *lā ilāha illā Allāh* (لا إله إلا الله), kas sākas ar *lā* (لا), ir jābūt *lā* (لا) priekšmetam un *lā* (لا) izteicējam. Tieši tāpēc tie, kas zina arābu valodu, saprot, ka liecības teikumā ir pieci vārdi, nevis četri. Jo tie vārdi, kurus mēs lasām nesatur *lā* (لا) izteicēju. Īsāk sakot, mēs neatrodam liecības tekstā to, ko partikula *lā* (لا) noraida no vārda *ilāh* (إله), jo *ilāh* (إله) ir partikulas *lā* (لا) priekšmets un tai jānoraida no priekšmeta kaut kāds apraksts, kurš arī ir tās izteicējs. Un šis izteicējs ir noslēpts, noklusēts. Kāpēc viņš ir noslēpts, mēs runāsim vēlāk, inšaallāh.

### **Otrais vārds šajā liecībā ir vārds *ilāh* (إله), kurš teikumā ir *lā* (لا) priekšmets.**

Vārds *ilāh* (إله) iekļauj sevī jebko, ko var nosaukt par *ilāh* (لا), to var pierādīt gramatiski divos ceļos:

Pirmais: *lā* (لا) priekšmets ir, kā mēs teicām, sugasvārds. Tātad vārds *ilāh* (إله) ir vārds, kas iekļauj jebko, ko tik var nosaukt par *ilāh* (إله) un neapzīmē kādu konkrētu *ilāh* (إله). Vārdam *ilāh* (إله) šajā teikumā ir visaptveroša nozīme, un jebkas, ko var raksturot kā *ilāh* (إله), ieiet šajā noraidījumā, jo viņš ir sugasvārds, apzīmē jebkuru vienību no kopas.

Otrais: Gramatikā ir likums, ka nenoteiktas formas noraidīšanas kontekstos iegūst visaptverošas nozīmes. Vārds *ilāh* (إله) šajā teikumā ir nenoteiktā formā, viņam priekšā nenāk artikuls *al* (ال). Viņš stāv noraidīšanas kontekstā dēļ partikulas "sugasvārdus noraidošā *lā*". Tāpēc vārds *ilāh* (إله) iegūst visaptverošu nozīmi un apzīmē jebkuru lietu, kuru var raksturot kā *ilāh* (إله), nevis kādu vienu konkrētu lietu vai priekšmetu.

### **➔ Vārda *ilāh* (إله) nozīme ir *ma`būd* (معبود), tas ir "pielūdzamais", vai "kalpošanas objekts".**

Vārds *ilāh* (إله) ir viens no izņēmumiem arābu valodā, kuram izruna atšķiras no rakstiskas formas. Izrunā pēc burta *lām* (ل) parādās burts *alif* (ا), kas ļauj pagarināt zilbi *lā* (لا). Šo vārdu raksta šādi: *ilah* (إله), bet izrunā šādi: *ilāh* (إلاه), ar garo zilbi *lā*. Tāpēc viņa modelis ir *fi`āl* (فعال), kur saknes burti *fā* (فاء) ir *alif* (الف), *ain* (عين) ir *lām* (لام) un *lām* (لام) ir *hā* (هاء). Viena no modeļa *fi`āl* (فعال) nozīmēm ir *maf`ūl* (مفعول), kas ir ciešamās kārtas divdabis. Īsāk sakot, *ilāh* (إله) ir tas, uz kuru krīt darbība *alaha ja`lahu* (أله يأله) un viņa analogiska forma ir *ma`lūh* (مألوه), tas ir pielūdzamais.

Tātad, *ilāh* (إله) ir tas, attiecībā pret kuru veic darbību *alaha ja`lahu* (أله يأله). Šis darbības vārds nozīmē kalpot ar mīlestību, bailēm un cerību, jo darbības vārda *alaha* (أله) nozīme ir *`abada* (عبد), tas ir kalpoja, pielūdza, tāpēc *ma`lūh* (مألوه) ir *ma`būd* (معبود). Un tā vārds *ilāh* (إله) iegūst nozīmi "tas, kuram kalpo, pielūdz ar mīlestību, bailēm un cerību".

Tam, ka vārdam *ilāh* (إله) ir tieši šī nozīme, ir vairāki pierādījumi:

No arābu valodas: Viens no dzejniekiem pirmsIslāma ērā rakstīja:

لله دُرُّ الغانِيَاتِ الْمُدَّةِ سَبَّحْنَ وَاسْتَرْجَعْنَ مِنْ تَأْلِهِي

"Cik labas ir netikles, *ieraugot* manu kalpošanu (*min taalluhī*) teica: "*Subhānallāh, innā lillāhi va innā ileihi rodžiūn!*"."

No šī panta paliek skaidrs, ka arābi vēl pirms tā, kad pie viņiem atnāca vēsts ar liecību, lietoja sakni *alaha* (أله), apzīmējot ar to kalpošanu un pielūgšanu, un analogiska nozīme ir darbības vārdam *`abada* (عبد).

No Kurāna: Allāhs saka:

الر كِتَابٌ أَحْكَمْتُ آيَاتُهُ ثُمَّ فَضَّلْتُ مِنْ لَدُنِّ حَكِيمٍ خَبِيرٍ (١) أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا اللَّهَ

*Alif lām rā*. Raksts, kura zīmes ir skaidri izklātas, pēc tam izskaidrotas ar Gudro, Pārzinošo: Nekalpojiēt nevienam izņemot Allāh.

Šajā zīmē liecība *lā ilāha illā Allāh* (لا إله إلا الله) ir atveidota ar vārdiem *lā ta`budū illā Allāh* (لا تُعْبُدُوا إِلَّا اللَّهَ), kur vārda *ilāh* (إله) vietā ir darbības vārds *ta`budū* (تعبدوا), kas nozīmē "kalpojiēt, pielūdziet", kura sakne ir *`abada* (عبد). Tāpēc liecības "nav ilāha izņemot Allāh" analogs šajā zīmē "nekalpojiēt nevienam izņemot Allāh" norāda uz to, ka *ilāh* (إله) nozīmē "tas, kam kalpo", jeb "pielūdzamais".

Tāpat Allāhs saka:

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ فَقَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ

Mēs sūtījām *Nūh* pie viņa tautas, un viņš teica: "Mana tauta! Kalpojiēt Allāham, cita ilāha jums nav!".

Šajā zīmē Allāh norāda, ka iemesls, kāpēc *Nūh* lika savai tautai kalpot tikai Allāham, ir tas, ka cita *ilāh* (إله) viņiem nedrīkst būt. Un tas pats par sevi norāda uz to, ka *ilāh* (إله) nozīmē ir "tas, kuram kalpo".

Viens no lielākiem pierādījumiem tam, ka *ilāh* (إله) nozīmē pielūdzamo, ir Allāha vārds:

قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ تَعَالَوْا إِلَىٰ كَلِمَةٍ سَوَاءٍ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ أَلَّا نَعْبُدَ إِلَّا اللَّهَ

Saki: "Raksta cilvēki! Nāciet pie vienāda vārda starp mums un jums: Nekalposim nevienam izņemot Allāh".

Vārds "vārds", kas ir minēts šajā zīmē nozīmē "frāzi, teikumu". Tas ir tāpēc, ka arābu valodā vārdam "vārds" ir vairākas nozīmes, tai skaitā "teikums".

Allāhs precīzi norāda uz to, ka vārds (teikums), pie kura muslimi sauc Raksta cilvēkus ir vārdi *lā ilāha illā Allāh* (لا إله إلا الله), un šajā zīmē Allāh apraksta to, kā "nekalposim nevienam, izņemot Allāh", kas pats par sevi nozīmē to, ka vārds *ilāh* (إله) nozīmē "tas, kam kalpo".

Un, manuprāt, skaidrākais pierādījums tam, ka *ilāh* ir "tas, kuram kalpo" ir Allāha vārds:

وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ إِنَّنِي بَرَاءٌ مِّمَّا تَعْبُدُونَ (٢٦) إِلَّا الَّذِي فَطَرَنِي فَإِنَّهُ سَيَهْدِينِ (٢٧) وَجَعَلَهَا كَلِمَةً بَاقِيَةً فِي عَقْبِهِمْ لَعَلَّهُمْ يُرْجَعُونَ

Un kad teica Ibrōhīms savam tēvam un savai tautai: "Patiesi, esmu **nepiederīgs pie tā, kam jūs kalpojat. Izņemot To, kas mani radīja**, un Viņš mani vedīs taisni. Un [Allāhs] to pataisīja par vārdu, kas paliks viņa pēctečos, lai viņi varētu atgriezties (pie tā)."

Šo Ibrōhīma runu Allāhs pataisīja par vārdu, kas paliks Ibrōhīma pēctečos, arābos, jo arābi ir Ibrōhīma dēla Ismaīla pēcteči. Vārds, kas ir minēts šajā zīmē, kā arī zīmē par raksta cilvēkiem ir liecība *lā ilāha illā Allāh* (لا إله إلا الله). Un šajā zīmē Allāhs izskaidro, ka šī liecība, ar kuru atnāca Muhammads, miers viņam un Dieva svētība, pie arābiem, ir tie paši Ibrōhīma vārdi savai tautai "Patiesi, esmu nepiederīgs pie tā, kam jūs kalpojiēt, izņemot To, kas mani radīja". Abos variantos ir skaidri saskatāms visu kalpošanas objektu noliegums un viena vienīga Allāha apstiprināšana, kā vienīgā, kam ir atļauts kalpot. Tāpēc tas precīzi norāda uz to, ka *ilāh* nozīmē ir "tas, kam kalpo".

Ir arī virkne citu zīmju Allāha grāmatā, kuras norāda uz to, ka *ilāh* nozīmē ir "pielūdzamais, tas, kuram kalpo".

No Sunnas: Praviētis teica vienam no pagāniem:

كَمْ إِلَهًا تَعْبُدُونَ؟

Cik *ilāh* tu pielūdz?

Un tas pats par sevi norāda uz to, ka *ilāh* (إله) ir "tas, kuru pielūdz".

**Trešais vārds liecībā ir lā (لَا) izteicējs, kurš ir noslēpts.** Viņš tiek saprasts kopā ar teikuma nozīmi, bet netiek izrunāts. Ir zināms no arābu valodas gramatikas, ka teikumā lā (لَا) izteicējs var būt noslēpts, un līdz ar to pie izrunas netiek izrunāts. Par to teica *Ibn Mālik* savā darbā:

وَشَاعَ فِي ذَا الْبَابِ إِسْقَاطُ الْحَبْرِ إِذَا الْمُرَادُ مَعَ سُقُوطِهِ ظَهَرَ

Un ir zināma šajā nodaļā (nodaļā par lā) izteicēja pazušana tad, kad doma ar tā pazušānu paliek skaidra.

Tātad, ja lā (لَا) izteicējs no teikuma tiek izņemts, tad tikai tāpēc, ka viņā nav vajadzības dēļ tā, ka tie, kuri tiek uzrunāti ar šo teikumu saprot to nozīmi, pat ja viņš netiek minēts. Tas pats par sevi norāda uz to, ka arābi ļoti labi zināja, kas ir lā (لَا) izteicējs vārdos *lā ilāha illā Allāh* (لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ), viņi to zināja tik labi, ka šajā liecībā, ar kuru atnāca Praviētis, kuras izskaidrošana bija viņa mūža darbs, nebija minēts lā (لَا) izteicējs. Jo, ja tas viņiem nebūtu zināms, Praviētis noteikti to minētu, tāpēc, ka pretējā gadījumā viņš neizpildītu savu uzdevumu.

Atliek noskaidrot, kādam jābūt lā (لَا) izteicējam. Ko partikula lā (لَا) noraida no sugasvārda *ilāh* (إِلَهٍ)? Ja mēs labi padomāsim par to, kādam jābūt lā (لَا) izteicējam, mēs nonāksim pie tā, ka viss, ko varēsim iedomāties saiet trijos iespējamajos variantos:

Pirmais variants.

Mēs varam pateikt, ka izteicējs ir vārds *ju`bad* (يُعبَد), jeb "tiek pielūgts". Šajā gadījumā tas skanēs: Nav pielūdzamā, kurš tiek pielūgts, izņemot Allāh.

Šāds apgalvojums ir absolūti nepareizs, jo tad mums vajadzētu atzīt to, ka šī liecība, par kuru liecināja Allāhs savā grāmatā, un pie kuras sauca Viņa praviētis visu savu mūžu nozīmē: nav kalpošanas objekta, kuram kalpo, izņemot Allāhu. Un tas pilnīgi neatbilst patiesībai, jo pasaule ir pilna ar pagāniem, kuri pielūdz visdažādākos priekšmetus un parādības, un ar savu kalpošanu viņiem pielūdzina tās Allāham. Šādi liecība sauktu liecināt par nepatiesību, un šo liecību būtu neiespējams liecināt, jo tad šo liecību varētu liecināt tikai tas, kas apturētu visu politeismu pasaulē. Tā kā tas nav iespējams un nav piepildāms, tāds liecības skaidrojums ir nepareizs, un tātad "tiek pielūgts" nevar būt lā (لَا) izteicējs.

Otrais variants:

Mēs varam pateikt, ka izteicējs ir vārds *maudžūd* (موجود), jeb "eksistē". Tad liecība skanētu: Nav eksistējoša pielūdzamā, izņemot Allāhu.

Arī šāds apgalvojums ir pilnīgi nepareizs, jo pats Allāhs Kurānā liecina par to, ka pasaulē eksistē citi pielūdzamie, kurus Allāhs par tādiem arī sauc Kurānā:

وَاتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ آلِهَةً لِيَكُونُوا لَهُمْ عِزًّا

Un viņi paņēma sev citus pielūdzamos (*āliha*), lai tie dotu viņiem varu.

Šajā zīmē Allāhs nosauca tos, kuriem kalpo pagāni par *āliha* (آلهة), kas ir vārda *ilāh* (إِلَه) daudzskaitlis. Līdz ar to, citi pielūdzamie eksistē, un cilvēki viņiem kalpo, pat ja Allāhs to ir aizlēdzis.

Trešais variants:

Mēs satiekam Kurāna divus apgalvojumus, kurus mums nāksies saprast, savienojot tos vienā skaidrā domā, kas mums uzreiz atklās to, kas ir lā izteicējs liecībā. Pirmais no apgalvojumiem ir apstiprinājums tam, ka pielūdzamie objekti, kuriem kalpo līdzās Allāham, eksistē, un tas ir tas, par ko mēs runājam iepriekš. Allāhs saka:

أَرَأَيْتَ مَنْ اتَّخَذَ إِلَهَهُ هَوَاهُ أَفَأَنْتَ تَكُونُ عَلَيْهِ وَكَيْلًا

Vai tad tu nezini tādus, kas paņēma par savu ilāh savas iegribas? Vai tad tu esi viņu aizgādnis?

Šajā un citas līdzīgās zīmēs Allāhs apstiprina citu pielūdzamo, citu *āliha* (آلهة) eksistenci, un pat Pats tos nosauc par pielūdzamiem objektiem.

لَوْ كَانَ فِيهِمَا آلِهَةٌ إِلَّا اللَّهُ لَفَسَدَتَا

Ja tajās (debesīs un zemē) būtu citi *āliha* (آلهة), izņemot Allāhu, tās (zeme un debesis) noteikti sabruktu.

Šajā un citās līdzīgajās zīmēs Allāhs noraida citu pielūdzamo atrašanos Viņa valstībā, un tas ir otrs apgalvojums, kas mums jāsavieno ar pirmo lai saprastu, ko Allāhs domā ar šo pielūdzamo eksistences apstiprināšanu un noraidīšanu. Un to palīdz saprast zīmes, kurās Allāhs izskaidro šo te pielūdzamo patieso būtību:

قُلْ لَوْ كَانَ مَعَهُ آلِهَةٌ كَمَا يَقُولُونَ إِذَا لَاتَّبَعُوا إِلَىٰ ذِي الْعَرْشِ سَبِيلًا

Saki, ja līdzās Viņam būtu citi *āliha* (آلهة), – **tā kā jūs to apgalvojat**, – viņi noteikti mēģinātu tikt pie Tā, kam ir Tronis.

Tāpēc no šīm zīmēm ir skaidri redzams, ka tas, ko Allāhs apstiprina, ir pagānu pielūdzamo eksistence. Jo Allāhs saka: "tā, kā jūs to apgalvojat". Tā it kā Allāhs teiktu: "Viņi ir jūsu pielūdzamie, kurus jūs paši sev paņēmt par tādiem". Bet tas, ko Allāhs noraida, ir šo paņemto pielūdzamo tiesības par tādiem būt vai viņu īstu būšanu par tādiem. Un tāpēc citās zīmēs Viņš saka par to, ka viņi patiesībā nekādi pielūdzamie nav, bet viņi ir tikai jūsu iedomātie kalpošanas objekti.

إِنَّ هِيَ إِلَّا أَسْمَاءٌ سَمَّيْتُمُوهَا أَنْتُمْ وَأَبَاؤُكُمْ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ بِهَا مِنْ سُلْطَانٍ

Viņi ir nekas cits, kā tikai vārdi, kādos jūs, un jūsu tēvi viņus nosaucāt. Nenosūtīja Allāhs sakarā ar viņiem nekādu pierādījumu (par to, ka tiem jākalpo).

Un tāpēc Allāhs visas patiesas tiesības kalpot attiecina uz Sevi, bet noraida no citiem, nosaucot visus pārējus, kuriem kalpo cilvēki, par nepatiesiem un izdomātiem pielūdzamajiem:

ذَٰلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ وَأَنَّ مَا يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ هُوَ الْبَاطِلُ وَأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ

Tas ir tāpēc, ka Allāhs ir Patiesība, bet tas, kam viņi kalpo, izņemot Viņu, ir nepatiesība. Un tāpēc, ka Allāhs ir Augstākais, Lielākais.

Tas viss norāda uz to, ka citi pielūdzamie eksistē, bet tas, kas tiek noraidīts ir viņu tiesības par tādiem būt un viņu patiesā kalpošanas vērtība. Tāpēc liecība *lā ilāha illā Allāh* (لا إله إلا الله) ir liecība *lā ilāha hakkun illā Allāh* (لا إله حق إلا الله), un *lā* (لا) izteicējs ir vārds *hakk* (حق), kas nozīmē "patiesais", "pelnījis", "tas, kam tiesības".

Un liecība iegūst nozīmi "nav patiesa kalpošanas objekta, izņemot Allāhu", jeb arī "nav pielūdzamā, kas pelnītu būt par tādu, izņemot Allāhu".

Šādi Kurāns, Sunna un arābu valoda liecina par to, ka vārds *ilāh* nozīmē "pielūdzamais", "tas, kuram kalpo", un arī par to, ka tas, ko Allāhs noraida liecībā, ir viltus pielūdzamo tiesības par tādiem būt un viņu patiesa būšana par dieviem.

Un, kā mēs teicām, *lā* (لا) izteicējs pazuda no liecības tikai tā iemesla dēļ, ka arābiem bija ļoti labi zināms, par ko Muhammads, miers viņam un Dieva svētība, prasa liecināt. Tāpēc arī arābi zināja to, ka viņš prasa no viņiem aizmirst viņu netaisnīgu un nepatiesu kalpošanu citiem objektiem, un arī saprata to, ka tikai šī viena liecība, kura sastāv no pieciem vārdiem, kurus viņi lieto katru dienu, izskaidro viņiem lielāku šīs pasaules patiesību un nostāda viņus vismuļķīgākā situācijā. Tāpēc, ka viņi pilnīgi droši zināja, ka viņu pielūdzamie ir ar viņu rokām uztaisīti un ar viņu izdomātiem vārdiem nosaukti, un ka tiesības tiem kalpot viņi tiem piedeva paši.



Ceturtais vārds liecībā ir vārds *illā* (لا), un viņš tiek saukts gramatikā par "izņēmuma partikulu". Īsāk sakot, šī partikula no kopas izņem daļu. Tāpēc var tulkot kā „izņemot” vai „tikai”.

Piektais vārds, un tas ir tas, kas tiek izņemts no kopas, ir vārds Allāh. Šis ir vārds vienam vienīgajam patiesajam pielūdzamam, kas pielūgšanu ir pelnījis. Tāpēc kopa, no kuras šis vārds tiek izņemts ir neeksistējošie patiesie pielūdzamie. Jo Liecības pirmā daļa ir noraidījums jebkādu patiesu pielūdzamo eksistencei: *lā ilāha hakkun* (لا إله حق) mums pasaka: "(jebkurš) *ilāh* (لا) nemēdz būt paties", jeb "(jebkurš) *ilāh* (لا) nav pelnījis būt par tādu", tieši tāpat kā mēs devām piemēru sākumā "(jebkurš) cilvēks nemēdz būt liels". Šī ir kopa, kas sastāv no *āliha* (آلهة), kurus pielūdz Ādama dēls, un kuri ir nepatiesi un nav pelnījuši kalpošanu. No šīs kopas ir tikai viens izņēmums un tas ir Allāhs, kas ir vienīgais, kas nepieder pie šīs kopas, un Viņš ir Tas, kuru Ādama dēls pielūdz ar patiesību un Kurš ir pelnījis to, ka Viņam kalpo. Šī ir īsta liecības *lā ilāha illā Allāh* (لا إله إلا الله) nozīme, kuru tai dod Cēlais Kurāns, tīra Sunna un arābu valoda.

### **Kļūdas, kuras rodas nezinojot īstu liecības *lā ilāha illā Allāh* (لا إله إلا الله) nozīmi**

Iepriekš es apkopāju detalizētu skaidrojumu liecības nozīmei. Un kā tas ir redzams, šis skaidrojums ir zinātnisks. Vienkāršs cilvēks, kuram nav attiecīgu zināšanu, nespēj pats saprast liecības nozīmi tādā mērogā, pat ja viņš ir no tiem, kas runā arābu valodā, jo īstā literārā arābu valodā runā ļoti nedaudzie. Jau nerunājot par tiem, kas arābu valodā nerunā. Tāpēc daudziem musulmiem ir nepieciešams šīs zinātniskais izskaidrojums, nevis tāpēc, lai viņi saņemtu atzīmi par apgūto materiālu, bet lai glābtu savu ticību. Tas ir tāpēc, ka jebkura deviācija šajā jautājumā ved vai nu pie širka, vai nu pie kufra. Jo viendievība pastāv vienā variantā, un viss, kas atšķiras no viena varianta, nav no tā varianta. Un tāpēc liecība par viendievību, par kuru liecina Allāhs, Viņa eņģeļi un Viņa zinošie kalpi, ir precīza tikai vienā variantā. Proti, tajā, kurā to nosūtīja un izskaidroja Allāhs Savā grāmatā un Praviētis, miers viņam un Dieva svētība, savā Sunnā.

Tālāk, inšāallāh, es minēšu tās man zināmas deviācijas, kurās cilvēki ieiet, un mēģināšu dot tām analīzi.

Vispirms es minēšu tās kļūdas, kurās dara tie, kas liecību saprot no tulkojumiem.

Visizplatītākais liecības tulkojums, kas sastopams pārtulkotā literatūrā, ir īpaši tajā, kas ir pārtulkota pirms aicinājuma uz Islāma saprašānu atbilstoši Pravieša, miers viņam un Dieva svētība, un līdzgaitnieku saprašānai, ir "nav dieva izņemot Allāh", vai "nav dieva izņemot Dievu".

Pirmais, uz ko es vēlos norādīt, ir tas, ka vārds dievs un vārds *ilāh* (إله) nav viens un tas pats. Precīzāk – vārds dievs iekļauj lietas, kuras neiekļauj vārds *ilāh* (إله), un vārds *ilāh* (إله) iekļauj tādas nozīmes, kuras var neiekļaut vārds dievs. Kā jau bija minēts ar pierādījumiem, vārda *ilāh* (إله) precīza, tieša un vienīgā nozīme ir pielūdzamais jeb tas, kuram kalpo. Taču vārds dievs dažādās kultūrās var neiekļaut šo nozīmi, un līdz ar to, ja cilvēks neredz vārdā dievs pielūgšanas vērtu nozīmi, viņš ne tikai kļūdas liecības saprašānā, bet viņš liecību nesaprot vispār. Jo liecībai var būt nozīme tikai tad, ja vārds *ilāh* (إله) būs tulkojams kā pielūdzamais, un ko tad var teikt par gadījumu, kad tas ir pārtulkots, izmantojot vārdu, kas nemaz neiekļauj šādu nozīmi, vai arī vairākums cilvēku šo nozīmi vārdā neredz? Un diemžēl tā ir patiesība, ka vārds dievs vairākumam neasociējās ar vārdu pielūdzamais, bet asociējās ar vārdu Kungs, Radītājs. Tāpēc arī sinonīmos vārdam dievs mēs atrodam ierakstītus tādus vārdus kā Radītājs, Kungs, Visvarenais. Bet par nožēlu, Pielūdzamais netiek pieskaitīts pie vārda dievs sinonīmiem. Par to arī liecina tas, ka ir daudzums reliģiju, kuru piekritēji atzīst vienu Dievu Radītāju, taču kalpo Viņa radījumiem, neredzot tajā nekādu pretrunu.

Tāpēc tie cilvēki, kas savu pārliecību par viendievību ceļ uz frāzes "nav dieva izņemot Dievu" ir divu kategoriju:

Pirmā kategorija ir tie, kas ierobežojas ar šīs frāzes nozīmi, un saprot šo frāzi tieši tā, kā tā ir iztulkota viņu valodā, neredzot vārdā dievs nozīmi pielūdzamais. Kaut gan lasot Kurānu un to, kas līdz mums atnāca no Sunnas, var saprast to, ka vārda *ilāh* (إله) nozīme iekļauj pielūgšanas vērtu objektu, daudzi musulmi Kurānu

nemaz nelasa vai arī lasa reti. Un tie, kas lasa, par nožēlu, saprot no tā tikai nedaudz. Cilvēki ar šādu pārliecību ir skaidrā kufrā, jo liecība "nav Kunga, Radītāja, Visvarenā izņemot Allāhu" nav liecība *lā ilāha illā Allāh* (لا إله إلا الله). Un šo cilvēku reliģija ir cita reliģija. Viņu viendievība ne ar ko neatšķiras no Abū Džahla un Abū Lahaba viendievības. Tāpēc, ka šie Praviēša tēvoči, no kuru nešķīstības Allāhs pavēlēja vairīties, ar kuriem bija uzsākts karš un kuru asins izliešana bija atļauta, kuri bija Allāha un Viņa reliģijas ienaidnieki, liecināja tieši to pašu, ko liecina šie muslimi. Un starp šo musulmu liecību *lā ilāha illā Allāh* (لا إله إلا الله) un šo politeistu liecību "nav Kunga, Radītāja izņemot Allāhu" nav pilnīgi nekādas starpības. Par šo viņu pārliecību ir vairakkārt teikts Kurānā:

وَلَيْنُ سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَهُمْ لَيَقُولُنَّ اللَّهُ

Un ja tu jautātu viņiem (politeistiem) par to, kas viņus radīja, viņi noteikti atbildētu: "Allāhs!".

وَلَيْنُ سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ لَيَقُولُنَّ اللَّهُ

Un ja tu jautātu viņiem (politeistiem): "Kas radīja debesis un zemi?", viņi noteikti atbildētu: "Allāhs!".

*Subhānallāh!* Viņi atzina liecību "nav Radītāja, izņemot Allāhu".

وَلَيْنُ سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ لَيَقُولُنَّ اللَّهُ

Un ja tu jautātu viņiem (politeistiem): "Kas radīja debesis un zemi un pakļāva sauli un mēnesi?", viņi noteikti atbildēs: "Allāhs!".

وَلَيْنُ سَأَلْتَهُمْ مَنْ نَزَّلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَحْيَا بِهِ الْأَرْضَ مِنْ بَعْدِ مَوْتِهَا لَيَقُولُنَّ اللَّهُ

Un ja tu jautātu viņiem (politeistiem): "Kas nolaida no debesīm ūdeni un atdzīvināja ar to zemi pēc tās nāves?", viņi noteikti atbildētu: "Allāhs!".

قُلْ مَنْ يَرْزُقُكُمْ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ أَمْ مَنْ يَمْلِكُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ وَمَنْ يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَمَنْ يُدَبِّرُ الْأَمْرَ فَسَيَقُولُونَ اللَّهُ

Saki: "Kas dod jums pārtiku no debesīm un zemes? Vai arī kas valda pār dzirdi un redzi, kas izved dzīvo no mirušā un izved mirušo no dzīvā? Un kas pārvalda lietas?". Viņi (politeisti) noteikti atbildēs: "Allāhs!".

Viņi atzina arī liecību "nav Valdnieka un Kunga izņemot Allāhu".

Un tas ir pilnīgi skaidrs, ka tas, kas ir aprakstīts šajā zīmē ir Dievs, Kungs, Valdnieks un Radītājs. Un tas, ka politeisti, par kuriem Allāhs pavēlēja Savam pravietim pateikt: "Jums jūsu reliģija, bet man – mana!", bija pārliecināti tieši šajā viendievībā, kuru šie nelaimīgi muslimi uzskata par *lā ilāha illā Allāh* (لا إله إلا الله) tulkojumu! Kad Pravietis uzdeva viņiem jautājumu, kas ir Tas vienīgais, kas rada, pārvalda, apsaimnieko, baro, atdzīvina un nomirdina, viņi precīzi apstiprināja savu pārliecību ar to, ka atbildēja: "Allāhs!", un nav minējuši to, ka viņi ir pārliecināti tajā, ka viņu elki un pielūdzamie dara kaut ko no šiem Kunga darbiem. Faktiski viņi liecināja to, ka nav Kunga izņemot Allāhu, tieši tā, kā par to liecina daudzi muslimi šodien. Jo viņu pārliecības liecība skanēja "nav Radītāja, Valdnieka, Saimnieka, Apgādnieka un Kunga izņemot Allāhu"!

Pavisam skaidri ir tas, ka politeistu viendievība aprobežojās ar viendievību Dieva darbos, tieši tāpat, kā tā aprobežojas to musulmu prātos, kuri nezina, ka *ilāh* (إله) nav dievs, bet gan pielūdzamais.

Tieši tāpēc, kad Pravietis teica viņiem: "Sakiet *lā ilāha illā Allāh*, būsiet veiksmīgi!", viņi atbildēja ar:

إِنَّهُمْ كَانُوا إِذَا قِيلَ لَهُمْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ يَسْتَكْبِرُونَ (٣٥) وَيَقُولُونَ أَأَنْتَ لَتَأْتِكُنَّ آلهَتِنَا لِشَاعِرٍ مَجْنُونٍ

Patiesi, viņi, kad tiem teica *lā ilāha illā Allāh*, kļuvuši augstprātīgi. Un teikuši: "Vai tad mēs atstāsim mūsu *āliha* dēļ jukuša dzejnieka?".

Tas ir tāpēc, kā jau minēju iepriekš, ka viņi ļoti labi saprata ko nozīmē *lā ilāha illā Allāh* (لا إله إلا الله), un tāpēc viņi to noraidīja, jo ja ilāh nozīmētu Kungu, Dievu, Valdnieku, Saimnieku, Radītāju vai Uzturētāju, viņi ar prieku to pieņemtu, jo tas arī bija tas, kam viņi patiesībā ticēja un tad nebūtu starpības starp viņu un Pravieša, miers viņam un Dieva svētība, viendievību. Un pats galvenais, nebūtu vispār iemesla sūtīt pie viņiem pravieti.

Tas liecina par to, ka viņi zināja, ka *ilāh* (إله) ir cita nozīme, un Pravietis, miers viņam un Dieva svētība, prasa no viņiem citu viendievību, kura neaprobežojas ar Dieva darbiem, bet gan iekļauj viendievību cilvēka darbos, viendievību kalpošanā jeb pielūgšanā. Par to liecina tas, ka viņi nosauca Pravieti par jukušo, jo viņi nenosauktu viņu par tādu, ja viņš prasītu no viņiem liecināt "nav Radītāja izņemot Allāhu". Par to, ka viņi zināja, ka ilāh nozīme ir cita liecina tas, ka kad viņiem Pravietis prasīja liecināt *lā ilāha illā Allāh* (لا إله إلا الله), viņi atbildēja: "Vai tad mēs atstāsim mūsu *āliha* (آله) Viņi nevarēja uzskatīt, ka *ilāh* (إله) ir radītājs vai valdnieks, jo tad viņu atbilde skanētu: "Vai tad mēs atstāsim mūsu radītājus, saimniekus, valdniekus, barotājus, atdzīvinātājus .. dēļ jukuša dzejnieka?". Un tas būtu pretrunā viņu pašu apgalvojumam, ka Allāhs ir vienīgais, kas radīja šo pasauli, pārvalda, apsaimnieko, uztur, apgādā un regulē to.

Neskatoties uz šo viendievību, kuru viņi atzina, Pravietim, miers viņam un Dieva svētība, bija pavēlēts cīnīties pret viņiem un nogalināt, līdz nebūs pasaulē širka un reliģija piederēs Allāham, tad kāds ir šo nabaga musulmu stāvoklis, kuri šodien nēsā sevī pārliecību, kura ne ar ko neatšķiras no to Allāha ienaidnieku pārliecības??

Otra kategorija ir tie muslimi, kuru saprašanā vārds dievs iekļauj nozīmi pielūdzamais. Neskatoties uz to, ka vārdi "nav dieva izņemot Allāh" nepaskaidro, ka dievs ir tas, kurš pelnīja kalpošanu, šie muslimi to ir sapratuši no Kurāna kontekstiem. Tie ir maza musulmu daļa, kuri lasa Kurānu un vēlas saprast tā nozīmi. Pat ja viņi nespēj precīzi pateikt nozīmi vārdam *ilāh* (إله), taču viņi to zina un dzīvo attiecīgi tam. Tā piemēram viņi var teikt, ka *lā ilāha illā Allāh* (لا إله إلا الله) nozīmē nav dieva izņemot Allāhu, taču viņi zina un saprot, ka šajā nozīmē ieiet tas, ka kalpošana jeb pielūgšana ir tas, kas jādara tikai attiecībā pret Allāhu. Jo praktiski viņi saprot *lā ilāha illā Allāh* (لا إله إلا الله) īstu nozīmi, pat ja viņi to nespēj paskaidrot teorētiski. Šie muslimi, ar Allāha žēlastību, pieturas pie tās viendievības, ar kuru atnāca Islāms.

Šīs aplamas pārliecības bīstamība.

Kā mēs jau izskaidrojām, šī pārliecība ir Abū Džahla un Abū Lahaba pārliecība. Un muslimi, kuri seko šai pārliecībai ir kufrā un širkā, tādā pašā, kurā bija šie divi Pravieša tēvoči. Viens no filozofiem, kas ir viens no ašarītu lielākiem ideologiem, *As-Sunūsī*, raksta savā grāmatā: *Ilāh* (إله) ir tas, kas nejūt vajadzību ne pēc kā, un viss, kas izņemot Viņu, jūt vajadzību Viņā. Šādi šis nelaimīgais filozofs ir interpretējis vārdu *ilāh* (إله), ierobežojot liecības nozīmi ar to, ka Allāhs ir vienīgais, kam neviens nav vajadzīgs un visiem ir vajadzīgs Viņš. Tas, ka viņš no liecības nozīmes izslēdza pielūgšanu jeb kalpošanu, noved šīs ideoloģijas sekotājus līdz tam, ka viņi nekritizē tos, kas pielūdz kapus, upurē dzīvniekus svētajiem, dod solījumus mirušajiem un paļaujas savā ikdienā uz viņu šeikhiem-mistiķiem un nekautrējas lūgt viņiem aizstāvniecību un dara citas lietas, kas attiecas pie kalpošanas jeb pielūgšanas. Pat cilvēks, kas kritīs zemē pie kāda kapa un lūgs tajā kapā apglabātam šeikham labumus, pēc šādas liecības interpretācijas nemaz nepelna nosodījumu, jo no liecības jau iepriekš ir izņemta kalpošanas noraidīšana no visa, izņemot Allāhu. Šāda liecība iegūst bezjēdzību Pravieša un politeistu kara fonā, jo politeisti nenoliedza to, ka Allāhs visiem ir vajadzīgs un Viņam nav vajadzīgs neviens!

Nav šaubu, ka tas, kura liecība par viendievību aprobežojas ar Dieva darbu apvienošanu vienā un neiekļauj cilvēka darbu apvienošanu vienā, nav viendievis, bet ir politeists, kura liecība Allāha, Vienīgā īsta Pielūdzamā priekšā nesver neko, tāpat kā politeistu vārdi "mūs radīja, baro, uztur, apgādā, ārstē, atdzīvina un nomirdina tikai viens Allāhs" Viņa priekšā nepadarīja viņus par muslimiem.

Nākošā aplamība, kura ir paslēpta šajā pašā aplamā tulkojumā ir tas, ka tulkojums nav iekļāvis piekto vārdu liecībā. Precīzāk sakot, tulkojums ir izdarīts ar cilvēku, kas nezināja gramatiku pietiekoši, lai atzīmētu, ka "nav" noraida kaut ko no kaut kā, nevis vienkārši noraida. Tāpēc vārdos "nav dieva izņemot Allāh" nav redzams vārds "patiesa", kuram jānāk pēc vārda *ilāh* (إله). Jo tulkojums ir izdarīts, ņemot vērā tikai četrus liecībā redzamus vārdus, aizmirstot piekto. Tas noved līdz loģiskai pretrunai, kura var daudziem orientālistiem, filozofiem un citiem Islāma ienaidniekiem ļaut apvainot Islāma avotus neracionālistiskā. Tā piemēram, pirmais iebildums skanētu: kāpēc musulmu liecība noraida to, ka eksistē dievi, tad kad pats Kurāns saka, ka tie eksistē? Un tas ir temats, par kuru mēs jau iepriekš runājām. Tas bija tas, ko mēs velējamies izskaidrot sakarā ar nepareizu liecības tulkojumu.

Tālāk mums jāskaidro nepareiza liecības nozīmes interpretācija. Un šī problēma ņem savu sākumu nevis liecības tulkojumā, bet misticisma un filozofijas piekritēju liecības pārprašanā. Principā, mēs jau izskatījām vienu no tām, un tā bija devianta interpretācija vārdam *ilāh* (إله), kuru minēja savā grāmatā *As-Sunūsī*. Kā mēs teicām, viņa interpretācija vārdam *ilāh* ļauj kalpot visam un pielūgt visu izņemot Allāhu, kaut gan īsta nozīme liecībai ir tieši pretēja. Tāpēc tagad mēs, inšaallāh, skarsim vēl divas deviantas interpretācijas, kuras par nelaimi ir sastopamas musulmu pasaulē.

Pirmā no tām saucas panteisms jeb pārliecība par to, ka viss eksistējošs ir Allāhs. Un šīs deviantas viendievības formula skan: *lā maudžūda illā Allāh* (لا موجود إلا الله), kas tulkojams kā "nav neviena izņemot Allāhu". Šī viendievība ir tīrais ekstrēmisms un pārspīlēšana. Ja pirmie, tas ir politeisti, mazināja viendievības formulas nozīmi un teikuši, ka Dieva darbus mēs pieņemam viendievībā, bet cilvēka darbus nē, tad šie panteisti ir pāršāvuši pāri strīpai un apvienoja vienā Dievā visu eksistējošu pasauli! *Alhamdulillah*, ka Allāhs ir uztaisījis savus īstenus kalpus par vidēju kopienu, bez mazināšanas un pārspīlēšanas:

وَكَذَلِكَ جَعَلْنَاكُمْ أُمَّةً وَسَطًا

Un tā Mēs jūs pataisījām par vidēja ceļa kopienu

Šī pārliecība visbiežāk ir sastopama starp mistiķiem-sūfijiem. Šīs pārliecības autori ir teikuši tādu vārdu, kā: "Dievs ir es, un es ir Dievs!", "Dievs ir šajā cūkā un šajā sunī!" utt. Nav nekādu šaubu, ka šī pārliecība ir tīrais kufrs, kuram nav nekā kopēja ar Islāmu. Mums nav jāskaidro, ka tas, kas uzskata, ka Allāhs atrodas visur, netieši apgalvo to, ka Allāhs ir tualetē un kanalizācijā. Slavēts Allāhs, kas ir tāls no tā visa, kas atrodas virs Sava Diža Troņa, aiz Gaismas aizsega!

Par lielu nelaimi, šī ideja sāka izplatīties bijušajās PSRS valstīs, to skaitā arī Latvijā. Cik daudz musulmi nenojauš par šo bīstamību, lasot internetā Harūna Jahjas, turku sūfija darbus. Harūns Jahja skaidri un nedivdomīgi pasaka par šo savu pārliecību savā grāmatā "Evolūcijas sabrukums", nodaļā "Aiz matērijas robežas".

Cita devianta interpretācija ir saistīta vairāk ar pieņēmumu. Ir musulmi, kas liecības tekstā *ilāh* (إله) vietā liek Allāha vārdu nozīmes, un tādejādi mēģina attīrīt Dievu no līdzīgajiem un pacelt Viņa vārdu nozīmi. Tā piemēram, *ilāh* (إله) vietā tiek ievietots vārds *Al-Khālik* (الخالق), kas nozīmē Radītāju. Liecības formula iegūst nozīmi "nav patiesa radītāja izņemot Allāhu" utt.. Principā apgalvojums sanāk pareizs, taču tas nav pierādījums tam, ka tā drīkst darīt. Tāpēc, ka *ilāh* (إله) nozīme nav Allāh, kā šie cilvēki apgalvo, un tāpēc *ilāh* (إله) nav kaut kāds universāls Dieva vārds, kas iekļauj visus pārējus Dieva vārdus, kas viņiem atļautu to aizvietot ar jebkuru no tiem. *Ilāh* (إله) nozīme bija skaidri analizēta, un tas nenozīmē neko citu, kā pielūdzamais. Tāpēc nav saistības starp *ilāh* (إله) īsto nozīmi un Dieva vārdiem. Rīkoties šādi ir patvaļība interpretācijā, kura nav pieļaujama mūsu reliģijā, par ko mums mācīja Praviētis:

من أحدث في أمرنا هذا ما ليس منه فهو ردّ

Tas, kas izdomās šajā mūsu lietā (Islāmā) kaut ko, kas nav no tā, tas būs noraidīts (nepieņemts).

Šo pārliecību apgāzt ir ļoti vienkārši, mēs tikai ievietosim liecībā, pēc viņu pašu metodes, kādu no Allāha vārdiem un redzēsīm to, ka liecība iegūst pretrunīgu nozīmi un iet pretī Kurāna apgalvojumiem. Pirms tam atgādināsim sev to, ko mēs teicām par sugasvārdus noraidošu lā. Sugasvārdus noraidoša lā dod savam priekšmetam, tas ir vārdam pēc viņas, visaptverošu nozīmi, noņemot no tā artikulu *al* (ال). Un atcerēsīties, ka pēc *lā* (لا) priekšmeta seko *lā* (لا) izteicējs, kurš ir vārds "patiesais". Mums sanāk tādas kombinācijas:

لا رحيم حق إلا الله

Nav patiesa žēlsirdīga izņemot Allāhu

Šajā teikumā vārds *rohīm* (رحيم) ir ieguvis visaptverošu nozīmi un tāpēc jebkāda žēlsirdība tiek noraidīta no visām Allāha radībām, un tiek apgalvots tas, ka jebkāda žēlsirdība piemīt tikai Allāham. Šāds apgalvojums ir pretrunā ne tikai pašai Allāha grāmatai, bet arī skaidram prātam, jo Allāhs ir radījis daudz radības, kurām piemīt žēlsirdība un to mēs visi varam novērot. Allāhs min Kurānā, ka Īsas (Jēzus) sekotāju sirdīs Viņš ielika žēlsirdību:

وَقَفَّيْنَا بِعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ وَآتَيْنَاهُ الْإِنجِيلَ وَجَعَلْنَا فِي قُلُوبِ الَّذِينَ اتَّبَعُوهُ رَأْفَةً وَرَحْمَةً

Un Mēs sūtījām tiem pa pēdām Īsu, Marjam dēlu, un devām viņam Indžil (Evaņģēliju) un pataisījām to sirdīs, kas sekoja viņam, līdzjūtību un žēlsirdību.

Arī mūsu Pravieti Muhammadu, miers viņam un Dieva svētība, Allāhs apraksta kā žēlsirdīgu:

لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِنْ أَنْفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ حَرِيصٌ عَلَيْكُمْ بِالْمُؤْمِنِينَ رَءُوفٌ رَحِيمٌ

Pie jums atnāca sūtnis no jūsu vidus. Viņam ir grūti no tā, ka jūs ciešat, viņš rūpējas par jums, pret ticīgiem viņš ir līdzjūtīgs un žēlsirdīgs.

Vēl nejdzīvīgāk un aplami šāda interpretācija izskatīsies, ja liecībā vārdu *ilāh* (إله) aizvieto ar Allāha vārdiem *as-samī`* (السميع) un *al-basīr* (البصير), kuri nozīmē Dzirdošais un Redzošais. Teikums *lā basīra va lā samī`a hakkun illā Allāh* (لا بصير ولا سميع حق إلا الله) noraidītu no visām radībām iespēju dzirdēt un redzēt, un apstiprinātu to, ka Allāhs ir vienīgais, kas redz un dzird. Un tas ir absolūti neiespējami un tas, kas tam ticētu un sludinātu to, droši pelnītu jukuša dzejnieka iesauku!!

Šeit mēs izklājām pavisam skaidrus pierādījumus par katru jautājumu, kas skar īstas viendievības īstu nozīmi un atspēkojām deviantu tulkojumu un interpretāciju formulējumus. Viss, kas šeit bija pateikts ir nekas vairāk, kā Allāha un Viņa pravieša vārdi, kā arī arābu valodas gramatikas pamati. Un pats lielākais un drošākais aizrādījums un pierādījums katrai minētai un neminētai interpretācijai ir tas, ka minētas pārliecības un apgalvojumi nekad un nekur nebija minēti ar Allāhu, Viņa Pravieti, miers viņam un Dieva svētība, viņa līdzgaitniekiem, līdzgaitnieku sekotājiem, sekotāju sekotājiem un tiem zinātniekiem, kas seko viņu ceļam līdz pat šodienai! Un tas ir lielākais un stiprākais pierādījums tam, ka šādi apgalvojumi ir aplamība un maldi.

### Ko no mums prasa liecības nozīme

Mēs iepriekš runājām par to, kas ir liecības *lā ilāha illā Allāh* (لا إله إلا الله) īsta nozīme, un noskaidrojām, ka tās nozīme ir nav neviens kalpošanas vērts, izņemot Allāhu. Nākošais jautājums, kas uzrodas pēc tam, kad mēs uzzinājām, ka liecība no mums prasa kalpot tikai Allāham, ir – kas tad īsti ir kalpošana? Jo lai saprastu liecību pilnīgi, ir jāsaprot katra tās komponenta nozīmi. Tas muslims, kas saprot, ka kalpot nedrīkst nevienam izņemot Allāhu, bet nezina kas īsti ir kalpošana, ir lielās briesmās. Jo viņš nenojaušot var pielūgt kādu, nevis tāpēc, ka viņš vēlas viņu pielūgt, bet tāpēc, ka viņš nesaprot, ka tas, ko viņš dara, ir kalpošana jeb pielūgšana.

Mūsu izskaidrojums šim tematam atkal iekļaus Kurāna un Sunnas tekstu analīzi ar zinātnisku argumentāciju. Pirmais, ar ko mēs sāksim, ir kalpošanas jeb pielūgšanas vērtība.

Kā jau teicām, mēs noskaidrojām, ka kalpot drīkst tikai Allāham. Tas nozīmē to, ka tad, kad muslims vēlas izdarīt kaut ko, kas ir kalpošana jeb pielūgšana, viņam tas jā dara **tikai Allāha dēļ un Allāham**. Jautājums, kas var rasties – bet ja es atstāšu kalpošanu un nekalpošu, vai tas būs pretrunā liecībai? Vai tas, kas nekalpo Allāham, dzīvo saskaņā ar viendievības liecību, jo viņš taču izpilda liecības nosacījumu - nevienam citam nekalpo? Atbilde ir: tas muslims, kas atstāj kalpošanu Allāham, automātiski sāk kalpot kādam citam. Tas ir tāpēc, ka cilvēks visu laiku kādam kalpo, un nevar tā būt, ka cilvēks dzīvo bez jebkādas kalpošanas kādam citam. Un tas būs skaidrs, kad mēs izanalizēsim to, ko nozīmē kalpošana jeb pielūgšana. Pat ja mēs pieņemtu, ka atradīsies kāds, kas noraidīs to, ka viņam ir vajadzība pēc nepārtrauktas kalpošanas Allāham, mēs viņam minēsim tikai divas zīmes no Allāha grāmatas:

وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ

Un Es neradīju džinus un cilvēkus nekam citam, kā tikai lai viņi Man kalpotu (pielūgtu).

Šajā zīmē Allāhs mums pavēsta to, ka mēs bijām radīti ar Viņu kādam mērķim. Jo zīme sākas ar noraidīšanu un beidzas ar apstiprināšanu, kas ir apgalvojums un norāde uz apstiprinātā mērķi. Allāhs noraida to, ka Viņš mūs radīja jebkādam mērķim. Pēc tam no šiem noraidītiem mērķiem Allāhs izvēlas vienu, izņemot to no nozīmes, un pasaka: izņemot... Un tālāk min šo mērķi, izmantojot *lām* (لَا), kura saucas mērķa lām. Tas mērķis, kura dēļ mūs radīja Allāhs ir kalpošana Viņam Vienam. No kurienes mēs uzzinājām, ka pieminot šo mērķi, Allāhs limitē kalpošanu Viņam Vienam? Kas mums liek saprast to, ka Allāhs ne tikai liek mums kalpot Viņam, bet arī liek mums kalpot Viņam Vienam? Tas ir tāpēc, ka kalpošana Allāham saucas par kalpošanu tikai tad, kad tā ir vērsta vienam Allāham, un ja kalpošana Allāham satur širku un kufru, šī kalpošana Allāham netiek saukta par kalpošanu, kā par to pateica Allāhs, pieminot politeistu kalpošanu:

وَلَا أَنتُمْ عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ

Un jūs nekalpojat (nepielūdzat) To, Kuru es pielūdzu.

Pavisam skaidri, ka Pravielis, miers viņam un Dieva svētība, kalpoja Allāham, un ka politeisti kalpoja Allāham, viņi darīja Hadžu, viņi deva solījumus Allāham, viņi godināja un cienīja Allāhu, viņi pat lūdza Viņu vienu pašos smagākajos dzīves brīžos, un nepārprotami – tas viss ir kalpošana Allāham, taču Allāhs noraidīja to un nepieņēma. Un zīmē nenosauca to par kalpošanu, jo tā bija samaisīta ar širku, jo kādu daļu no šīs kalpošanas Allāham viņi veltīja kādam citam, un pielūdza Viņu ne tā, kā Viņš viņiem pavēlēja. Tāpēc kalpošanu Allāhs sauc par kalpošanu tikai tad, kad tā ir brīva no širka un ir attiecīgi tam, kā Viņš to vēlas, nevis tā, kā to vēlas kalpi.

Tāpēc šajā zīmē Allāhs mums saka to, ka Viņš nav radījis mūs kādam citam mērķim vai uzdevumam, kā tikai kalpošanai Viņam vienam, un tā, kā Viņš to pavēlēja. Un tas muslims, kas nekalpo Allāham, neizpilda viņa dzīves uzdevumu, viņa radīšanas mērķi.

Otra zīme, kuru es gribētu minēt, ir Allāha pavēle neatstāt kalpošanu un izmantot tai savu brīvu laiku, nevis tērēt to uz futbola vai seriālu skatīšanos:

فَإِذَا فَرَغْتَ فَانصَبْ (٧) وَإِلَىٰ رَبِّكَ فَارْغَبْ

Tāpēc, kad atbrīvosies, celies kalpot savam Kungam. Un vērsies tikai pie sava Kunga.

Ja tu, muslim, savu brīvu laiku pavadi bezjēdzīgās nodarbēs, tādās kā teleseriālu skatīšanās, datorspēļu spēlēšana, bezjēdzīgās tikšanās ar neticīgiem un tusiņi vai pļāpāšana kādos interneta čatos, zini, lai izved tevi Allāhs uz taisnu ceļu, ka tavu laiku Allāhs tev noteica kalpošanai Viņam. Atceries, ka tavš laiks ir dāvana un labums, kuru tev uzdāvināja Allāhs, lai pēc tam paprasītu tev, kā tu to izmantoji:

ثُمَّ لَتَسْأَلَنَّ يَوْمَئِذٍ عَنِ النَّعِيمِ

Tad todien jūs noteikti tiksiet prasīti par labumiem!

Un kāda būs tava atbilde, satiekot Viņu, kad Viņš prasīs tev, kā tu izmantoji savu brīvu laiku, ja tu zināji, ka Es pavēlēju tev celties un kalpot?!

### Kalpošanas definīcija

Viena no definīcijām, kuru deva zinātnieki *fikh* pamatos, ir – viss, kas tika pavēlēts, pat ja tas neatbilst mūsu saprašānai un neatbilst mūsu ieradumiem vai paražām.

Tas nozīmē, ka kalpošana ir Allāha pavēļu izpildīšana, pat ja to pavēļu gudrību mums neizdodas līdz galam saprast ar savu ierobežotu domāšanu, un pat ja tās pavēles ir pretrunā mūsu ierastiem ieradumiem, tradīcijām vai paražām. Tādā gadījumā tas, kas šādi pakļauj sevi Allāham ir Viņa īsts kalps, jo viņa dzīves prioritāte numur viens ir Allāhs, bet viņa ierobežota saprašana un ieradumi ir otrajā plānā. Šāds kalps neuzdod savam Kungam, Kuram viņš kalpo, jautājumu: kāpēc Tu man liki kalpot tādā veidā, bet ne citā? Kāpēc Tu man liki darīt to, kas nebija pieņemts tajā vidē, kurā es piedzimu?

Taču ja mēs paskatīsimies uz Kurāna un Sunnas tekstiem, mēs pamanīsim, ka šī definīcija ir šaura, jo viņa iekļauj tikai Allāha pavēles. Tas ir tāpēc, ka to deva *fikh* zinātnieki. Šī definīcija mums liegtu saskatīt kalpošanu tajās vietās, kur Allāhs to piemina, bet ne pavēles kontekstā. Mums ir vajadzīga definīcija akīdas zinātnei, un tai jābūt plašākai. Definīcijai jābūt tik plašai, lai tā dotu mums iespēju attiecināt pie kalpošanas visu to, kas minēts kā kalpošana, ne tikai pavēles. Tāpēc akīdas jeb ticības uzskatu jautājumos visattiecīgāko definīciju deva *šeikh al-islām Ibn At-tejmijja*, kas definēja to, kā vārdu, kas apkopo visus vārdus un darbus, ārējus un iekšējus, ko mīl Allāhs un ar ko Viņš ir apmierināts.

Šī definīcija norāda uz to, ka jebkas ko saka vai dara kalps Allāham un Allāha dēļ, un Allāhs to mīl, ir kalpošana. Tas mums ļauj saskatīt dažas norādes no Allāha grāmatas, kas mums paskaidrotu, ko var attiecināt pie kalpošanas. Mēs varam uzzināt, ka Allāhs kaut ko mīl, ja:

\* Viņš to mums pavēl Savā grāmatā vai arī pavēl to caur savu Pravieti.

Allāha pavēle darīt kaut ko, vai pavēle atstāt kaut ko pavisam tieši mums norāda uz to, ka Allāhs mīl to, ka mēs to izpildām vai arī to atstājam. Tas mums uzreiz liek saprast, ka tā arī būs kalpošana Viņam. Kurānā Allāhs saka:

وَأْتُوا الْيَتَامَىٰ أَمْوَالَهُمْ وَلَا تَتَبَدَّلُوا الْخَبِيثَ بِالطَّيِّبِ

Un dodiet bāreņiem viņu īpašumu un neaizvieto jiet labo ar mēsliģo.

Viens darbības vārds ir pavēles formā, bet otrs – aizlieguma formā, un tas norāda tikai uz to, ka Allāhs pirmo pavēl, bet otro aizliedz. Un tas, kas to izpilda, ar to kalpo Tam, kas to pavēlēja. Jo tas, kas pavēl, mīl kad to izpilda tas, kuram to pavēl.

Pravietis, miers viņam un Dieva svētība, teica:

وإن الله أمركم بالصلاة فإذا صليتم فلا تلتفتوا فإن الله ينصب وجهه لوجه عبده في صلاته ما لم يلتفت

Un, patiesi, Allāhs pavēlēja jums rituālu lūgšanu, tāpēc kad to izpildāt, nenovērsiet skatienu. Jo, patiesi, Allāhs pagriež Savu Seju pret Viņa kalpa seju, kad viņš ir rituālā lūgšanā, kamēr viņš negrozās.

\* Viņš to uzslavē, vai uzslavē to kas to dara. Tas, ka Allāhs uzslavē kaut kādu Savu kalpu darbu, norāda uz to, ka Allāhs to darbu mīl. Tas savukārt norāda uz to, ka tā ir kalpošana. Allāhs saka:

إِنَّمَا كَانَ قَوْلَ الْمُؤْمِنِينَ إِذَا دُعُوا إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ أَنْ يَقُولُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ

Ticīgo vārdi, kad viņus sauc pie Allāha un Viņa sūtņa, lai tie lemtu starp viņiem, ir tikai tas, ka viņi saka:  
"Mēs dzirdējām un paklausām!". Un tie arī ir veiksmīgie!

Allāhs no sākuma piemina kādu Savu kalpu darbu, un tas ir viņu vārdi un gatavība padoties Allāha un Viņa sūtņa lēmumam, lai kāds tas nebūtu, un pēc tam Allāhs uzslavē šos kalpus un raksturo kā veiksmīgos. Tas norāda uz to, ka Allāhs mīl to, ko šie Viņa kalpi dara, līdz ar to, tas norāda uz to, ka tas darbs ir kalpošana.

\* Viņš apsola par to atalgojumu. Allāhs apsola atalgojumu tikai par tiem darbiem, kurus Viņš mīl. Allāhs saka:

إِنَّ لِلْمُتَّقِينَ عِنْدَ رَبِّهِمْ جَنَّاتِ النَّعِيمِ

Patiesi, Dievbijīgiem pie viņu Kunga ir sagatavoti tīksmes dārzi.

Te zīme norāda uz to, ka atalgojums par Dievbijību ir tīksmes dārzi, kas pats par sevi norāda uz to, ka Allāhs mīl Dievbijību.

\* Viņš gramatiski saista Savu vārdu ar darbu, izmantojot priedēkli *lām* (لام) ar izpelnīšanas nozīmi, kas saucas *lām al-istigrāk* (لام الاستحقاق). Allāhs šādi norāda uz to, ka Viņš ir vienīgais, kas pelnīja šo darbu no sava kalpa, un ka kalpam nav tiesību šo darbu veikt kādam citam. Allāhs saka:

قُلْ إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

Saki: "Patiesi, manu lūgšanu un manu upurēšanu pelnīja Allāhs, pasauļu Kungs, un mana dzīve un mana nāve pieder Allāham, pasauļu Kungam.".

Tie ir piemēri tam, kā mums jāsaprot kalpošana vienam vienīgajam Allāham, un kā mēs to definējam. Ir arī citas zīmes, kas norāda uz to pašu kalpošanas veidu, taču ar citu metodi, un kā jau teicu, tie ir tikai atsevišķi piemēri.

Pēc tam, kad ir skaidrs, kā uzzināt vai kāds no darbiem ir kalpošana, mēs minēsim to, kāda veida kalpošana mēdz būt. Tas ir tāpēc, ka daudzi muslimi nezina to, ka kalpošana ir plaša un apjomīga darbu un vārdu kopa, kas iekļauj sevī visu mūsu dzīvi, nevis tikai reliģiozus rituālus. Tas ir vajadzīgs tam, lai muslims saprastu, ka visa cilvēka dzīve ir kalpošana kādam (sev vai citam), un ka visai muslima dzīvei jābūt kalpošanai Vienam Allāham.

Un atkal jāpaskatās uz kalpošanas definīciju, kur ir teikt, ka kalpošana ir darbi un vārdi. Un darbi, tāpat kā vārdi, mēdz būt kā ārēji, tā arī iekšēji, jeb redzami un neredzami.

Tāpēc visvieglāk kalpošanu sadalīt četrās grupās:

- \* kalpošana ar ārējiem jeb redzamiem darbiem,
- \* kalpošana ar iekšējiem jeb neredzamiem darbiem,
- \* kalpošana ar ārējiem jeb saklausāmiem vārdiem,
- \* un kalpošana ar iekšējiem jeb nesaklausāmiem vārdiem.

Un, inšāallāh, minēsim šeit dažus piemērus katrai no šīm grupām.

\* kalpošana ar ārējiem jeb redzamiem darbiem:

Pie šīs grupas var attiecināt visus tos darbus, kurus kalps dara, un tie ir redzami. Tie galvenokārt ir fiziski darbi. Tādi kā rituālā lūgšana (*solā*), svētcēlojums (*hadž*), attīrīšanas nodokļa izmaksāšana (*zakā*), Islāma zinātņu mācīšanās un daudz kas cits:

وَأَتِمُّوا الْحَجَّ وَالْعُمْرَةَ لِلَّهِ

Un veiciet Hadžu un Umru Allāham!



فَلَوْلَا نَفَرَ مِنْ كُلِّ فِرْقَةٍ مِنْهُمْ طَائِفَةٌ لِيَتَفَقَّهُوا فِي الدِّينِ وَلِيُنذِرُوا قَوْمَهُمْ إِذَا رَجَعُوا إِلَيْهِمْ لَعَلَّهُمْ يَحْذَرُونَ

Kāpēc gan neietu no katras grupas no viņiem viena daļa, lai (paliekošie) mācītos pareizi saprast reliģiju un pamācīt (brīdināt) viņu tautu, kad tie atgriezīsies pie viņiem, lai viņi būtu pamācīti (brīdināti).

\* kalpošana ar iekšējiem jeb neredzamiem darbiem:

Pie šīs grupas var attiecināt tos darbus, kurus kalps izpilda sevī, un kuri nav redzami citiem cilvēkiem. Šo darbu skaits arī ir plašs. Paļaušanās, cerība, bailes, mīlestība, uzticēšana, sliktu domu par Allāhu atstāšana un daudz kas cits ir no šīs grupas. Allāhs saka:

فَلَا تَخْشَوْهُمْ وَاخْشَوْنِي

Tāpēc nebaidieties no viņiem, bet baidieties no Manis.

قُلْ هُوَ الرَّحْمَنُ أَمَّنَّا بِهِ وَعَلَيْهِ تَوَكَّلْنَا

Saki: "Viņš ir Visžēlīgākais, mēs noticējam Viņā un tikai uz Viņu paļāvāmies!".

\* kalpošana ar ārējiem jeb redzamiem vārdiem:

Visi vārdi, kurus mīl Allāhs ir šajā grupā. Tie ir dažādas lūgšanas, lūgumi, zikri, Kurāna lasīšana, solījuma došana un tas, kas ir līdzīgs šim:

وَأُمِرْتُ أَنْ أَكُونَ مِنَ الْمُسْلِمِينَ (٩١) وَأَنْ أَتْلُو الْقُرْآنَ

Un man ir pavēlēts būt vienam no musulmiem. Un lasīt Kurānu.

كلمتان خفيفتان على اللسان ثقيلتان في الميزان حبيبتان إلى الرحمن : سبحانه الله وبحمده سبحانه الله العظيم

Divi vārdi ir viegli uz mēles, smagi uz svariem, mīloti Visžēlīgākām: *Subhānallāhi va bihamdih. Subhānallāhil-AZīm.*

\* kalpošana ar iekšējiem jeb neredzamiem vārdiem:

Šeit ieiet nolūks, lūgšanas un tas, kas ir līdzīgs tam.

Pravietis teica:

إنما الأعمال بالنيات وإنما لكل امرئ ما نوى فمن كانت هجرته إلى الله ورسوله فهجرته إلى الله ورسوله ومن كانت هجرته إلى دنيا يصيبها أو امرأة يتزوجها فهجرته إلى ما هاجر إليه

Patiesi, darbi ir vērtējami pēc nolūkiem, un katram cilvēkam ir tas, ko viņš nolūkojās. Tāpēc tas, kura hidžra bija pie Allāha un Viņa sūtņa, tad viņa hidžra ir pie Allāha un Viņa sūtņa. Bet tas, kura hidžra bija pie dunjas, kas varētu viņam nest labumu, vai pie sievietes, kuru viņš apprecētu, tad viņa hidžra ir pie tā, pie kā viņš pārcēlās.

Tas norāda uz to, ka par pieņemtu kalpošanu var būt tikai tas darbs, kas ir pavadīts ar tīru nolūku izdarīt to Allāha dēļ.

وَأَسِرُّوا قَوْلَكُمْ أَوِ اجْهَرُوا بِهِ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ

Vienalga, vai slēpiet vai atklājiet savus vārdus, Viņš, patiesi, ir Zinošs par to, kas ir krūtīs.

Tagad katrs muslims var redzēt, ka kalpošana nav tikai rituāli, kuri ir noteikti konkrētās vietās un laikos, bet gan kaut kas plašāks un apjomīgāks. Un ir pavisam skaidrs, ka cilvēks nespēj dzīvot bez kalpošanas kādam citam, un nespēj atstāt kalpošanu un eksistēt bez tās, jo dzīve prasa no viņa to, lai viņš kādam kalpotu, jautājums ir tikai tajā, ka viņš reizēm nezina, ka tas, ko viņš dara ir kalpošana jeb pielūgšana.

Un nobeigumā ir jāatgādina tas, ka kalpošana ir jādara tikai attiecībā pret Allāhu, kā arī dēļ Allāha. Tas ir tas, ko mēs minējām sākumā, un tas, kam daži muslimi var nepievērst uzmanību. Piemēram, kāds var dot solījumu Allāham, bet gaidīt par to kaut ko no kāda cita. Dēls, kas dod solījumu Allāham labi mācīties, bet gaida no tā solījuma to, ka viņu nesodīs mājās vai skolā, negaidot atalgojumu no Allāha, darot to tikai tāpēc, ka viņam lika to solījumu dot, nekalpo Allāham. Tāpat, tas, kas upurē dzīvnieku Allāham, gaidot par to svētību no miruša šeikha, kas ir apglabāts kapā, pie kura šis cilvēks upurēja dzīvnieku, nekalpo Allāham. Viss tas neskaitās kalpošana Allāham, jo neatbilst nosacījumam Allāha dēļ un Allāham. Un kā teicām, ka kalpošana, kura ir kaut kādā mērā ir veltīta kādam citam izņemot Allāhu, neskaitās kalpošana, jo Allāhs to nenosauca par kalpošanu.

Un ar šo šis temats ir pabeigts, un *alhamdulillah*.

\*\*\*